Eleştiri (Tenkit)

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **D – D – Y – D**

Eleştiri eserin hem güçlü hem zayıf yönlerini ortaya koyar.

2 **E) Kritik**

Eleştiri Batı'da kritik, bizde tenkit olarak adlandırılır.

3 **A) Bir eseri olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirmek**

Eleştiri, değerlendirme amacı taşır.

4 **a) öğretici b) örnekler / kanıtlar c) Tahrib-i Harabat**

Kanıtsız yargı eleştiriyi zayıflatır.

5 **E) Eseri okumadan yargıya varması**

Eleştirmen eseri dikkatle okuyup incelemelidir.

6 **B**

Eleştiri esere yönelir ve kanıta dayanır; bu metin ikisini de yapmaz.

7 **A) Şiir Tahlilleri**

Mehmet Kaplan'ın Şiir Tahlilleri, Hikâye Tahlilleri ve Tip Tahlilleri adlı inceleme eserleri vardır.

8 **Örnek: Eseri tanımasını ve okuyup okumamaya karar vermesini sağlar. · Eseri daha bilinçli ve derinlemesine okumasına yardım eder.**

Eleştiri okur ile eser arasında bir köprü kurar.

9 **C) Romanın ikinci yarısında olayların aceleyle bağlanması**

"Ne var ki" ile başlayan cümle romanın zayıf yönünü belirtir.

10 **D) Tanzimat Dönemi**

Batılı anlamda eleştiri Tanzimat'la başlar (ör. Namık Kemal).

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **C) I ve II**

Pazar yeri sahnesi ve karakterlerin kararları örnek olarak verilmiştir; yazarın kişisel hayatına değinilmemiştir.

12 **Örnek: Önce kitabı dikkatle okumalıdır. · Yazarın kişiliğini değil, eserin konusunu, dilini, karakterlerini değerlendirmeli ve yargılarını kitaptan örneklerle desteklemelidir.**
Eleştiri esere yönelmeli, kanıta dayanmalı ve saygılı olmalıdır.

13 **C**
Yargı eserden bir örnekle desteklenmiş ve eserin kendisine yönelmiştir.

14 **D – Y – D – D**
Eleştirmen, yazara duyduğu kişisel duygularla değil eserin kendisiyle ilgilenmelidir.

15 **D) Tarafsızlık**
Eleştirmen kişisel yakınlıklarından bağımsız değerlendirme yapmalıdır.

16 **A) Tahrib-i Harabat – Namık Kemal**
Harabat Ziya Paşa'nın antolojisidir; Namık Kemal onu Tahrib-i Harabat ile eleştirmiştir.

17 **B**
Eleştiri öğretici bir metindir; edebî metin sanatsal bir amaç taşır.

18 **Konu: Yazarın son romanının değerlendirilmesi. Ana düşünce: Roman, ikinci yarısındaki acelesine rağmen canlı betimlemeleri ve olgunlaşan anlatımıyla başarılıdır.**
Ana düşünce eleştirmenin eser hakkındaki genel yargısıdır.

19 **E) Yargıların keyfî olmadığını gösterip okuru ikna etmesi**
Kanıt, yargının dayanağıdır.

20 **E) "Bir Romanın Güçlü ve Zayıf Yanları Üzerine"**
Başlık, bir eserin değerlendirileceğini göstermektedir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **A**
Mimar benzetmesiyle bütün-ayrıntı dengesinin önemi vurgulanmıştır.

22 **B) Yalnız II**
II. cümle eserle değil, yazarın kişisel hayatıyla ilgilidir.

23 **C**
Birinci metin kişisel izlenim, ikinci metin gerekçeli bir değerlendirmedir.

24 **D**

Eleştirinin merkezinde yazarın özel hayatı değil, eser bulunmalıdır.

25 **B) Olumlu değerlendirmelerden olumsuz değerlendirmeye geçişi sağlamak**

"Ne var ki" karşıtlık bildirir ve düşüncenin yön değiştirdiğini gösterir.

26 **A) Her ikisinin de yazılı olarak kaleme alınabilmesi**

Yazılı olabilmek ortak bir özelliktir, fark değildir.

27 **D) I ve III**

Öznel beğeniler gerekçelendirilerek yer alabilir; II yanlıştır.

28 **E) Ancak bu başarı kitabın bütününe aynı ölçüde yayılmıyor.**

Boşluk, olumlu değerlendirmeden olumsuz değerlendirmeye geçişi sağlamalıdır.

29 **C) Nurullah Ataç**

Nurullah Ataç, Cumhuriyet Dönemi'nin önemli eleştirmen ve denemecilerindendir; öz Türkçeyi savunmuştur.

30 **Örnek: İzlediğim film, küçük bir kasabadaki iki kardeşin hikâyesini anlatıyor. Filmin en güçlü yanı oyunculuklar; özellikle ağabeyin sessiz sahnelerdeki bakışları, söylenmeyenleri bile anlatıyor. Kasabanın sabah görüntüleri de hikâyenin hüzünlü havasını destekliyor. Ancak filmin son yarım saati gereğinden uzun; aynı tartışma sahnesi üç kez tekrarlanıyor. Buna rağmen film, aile bağlarını içten bir dille anlatmayı başarıyor.**

Paragraf esere yönelmeli; olumlu ve olumsuz yargılar örneklerle desteklenmeli, saygılı bir dil kullanılmalıdır.